

**Foreningen Retten til en verdig død
BERETNING FOR PERIODEN 1.1. - 31.12.2014**

Styret:

Kjeldstadli, Ole Peder - leder
Steinbo, Tove
Thalberg, Baard
Christian Grorud
Guri Sandbakken fra 25.4
Guntveit Anders 1.1 – 25.4

Bodil Loftheim varamedlem
Tom Hedalen. varamedlem

Rådet pr. 31.12.2014

Borchgrevink, Christian Fr.
Dahl, Ulf K.
Fragell, Levi
Larsen, IdaLou
Levin, Mona
Lund, Jens
Løchen, Håkon
Rotevatn, Sveinung

Schioldborg, Per
Skartveit, Andreas
Snoen, Jan Arild
Stavrum, Lorenz
Sulland, Frode
Vigeland, Kari
Wilkinson, Nicholas
Wulfsberg, Nils

Valgkomité:

Carolyn Midsem
Henning Rokling

Revisor:

Bård Standal

Organisasjonssekretær:

Weyergang-Nielsen, Olav

STYRETS ARBEID

Møtevirksomhet:

6 styremøter

1 rådsmøte

Godtgjørelse styreleder: kr. 45.000,-

Lønn organisasjonssekretær: kr. 200.000,-

Kontor & Administrasjon:

Foreningen er vel etablert i kontorlokalene til Organisasjonsservice AS (Orgservice) i Rådhusgaten 4 i Oslo. Kontoret har normalt vært bemannet tirsdag, onsdag og torsdag og telefonen har vært åpen alle dager. Olav Weyergang-Nielsen er ansatt som organisasjonssekretær på 50 % stilling.

Medlemsmassen:

I forbindelse med samarbeidsavtalen med Orgservice er det gjennomført en fullstendig omlegging av medlemsregisteret som for fremtiden vil gi en bedre oversikt over medlemsmassen og inn- og utmeldinger. Tallene viser en nedgang som i stor grad skyldes at det nye registeret gir bedre reell oversikt og at det har vært enklere å gjennomføre en "vasking" av listene.

Pr. 31.12.2013 hadde foreningen 3535 medlemmer

Pr. 31.12.2014 hadde foreningen 3245 medlemmer.

fordelt på 1746 livstidsmedlemmer og 1489 årsbetalende medlemmer.

Økonomi:

Foreningens drives også i år med underskudd i driften. Økonomien er tilfredsstillende, men det høye aktivitetsnivået vil tære på reservene. På årsmøtet 2014 ble det i tilknytning til orienteringen om underskuddet i 2013 og fremleggelsen av budsjettet for 2014, ble det gitt uttrykk for at de omlegginger av driften som hadde skjedd etter all sannsynlighet ville medføre en bedret økonomisk situasjon. I budsjettet ble det antydnet et økonomisk resultat på +- 0. Det var en del svikt i kontingentinntektene i 2014 og vi klarte ikke å dra full nytte av omleggingene slik at det likevel er blitt et underskudd også for 2014 på kr. 99.000.-, dårligere enn vi håpet, men langt bedre enn underskuddet på kr. 363.000 i 2013. Etter årsmøtebehandlingen ble det konkludert med at det er riktig ennå en stund å bruke av reservene for å nå foreningens mål. Det ble besluttet å fornye "tiggerbrevet" til våre livstidsmedlemmer i 2014/2015. I 2015 er det iverksatt en del tiltak, bl.a. samarbeidet med Orgservice som styret håper vil gi både medlemsvekst og økonomisk vekst på sikt.

Til tross for stor utadrettet virksomhet har medlemstallet sunket noe. Det har vært relativt god tilgang av nye medlemmer, men det har ikke vært nok til å kompensere for bortfallet av gamle medlemmer. En stor del av frafallet skyldes at vi etter omlegging til nytt medlemsregister har klart å rydde opp og "vaske" medlemslisten ned til et mer reelt tall. Mange medlemmer falt fra p.g.a. av at vi ikke finner dem grunnet flytting og manglende informasjon om dette. Det er fortsatt svært mange medlemmer som ikke har gitt oss sin e-postadresse, noe som medfører at det i stor grad fortsatt må benyttes ordinær post. Vi vil forsette å utnytte de mulighetene vi har for inntektsøkninger og kostnadsreduksjoner vi kan få til. Et viktig tiltak ble gjort på årsmøtet 2014 der lokalforening Øst-Norge ble etablert. Denne foreningen ble ved årsskifte registrert i Frivillighetsregisteret og vil fremover gi muligheter for egne inntekter gjennom Norsk Tippings Grasrot-ordning. Det aller viktigste tiltak for å få fornyet økonomisk vekst vil være å øke antall medlemmer betydelig, og alle medlemmer oppfordres til å verve nye medlemmer.

Utadrettet virksomhet:

1. Den Facebook-siden som ble etablert i 2011 er utvidet og gjort mer synlig og tilgjengelig. De saker og artikler som er lagt ut på siden har gjennomgående blitt sett av svært mange og vi får stadig bekreftelse på at det er mange som følger oss og sympatiserer med det foreningen står for. Størst oppmerksom hadde en link om Brennpunkts Sviktet inn i døden med nesten 40000 besøkende.

2. Vi har også en gruppe på Facebook med nesten 500 medlemmer.

3. Styrets leder Ole Peder Kjeldstadli har representert foreningen gjennom diskusjoner og foredrag bl.a. Unge Venstre i Trondheim og Stavanger, jusstudentene i Bergen, studentersamfunnet i Bergen, diskusjonsmøter i regi av Human-Etisk Forbund i Skien, Halden, Hamar og Bodø og ditto hos medisinerstudentene i Oslo. På invitasjon fra Geriatrieteamet ved Sykehuset Innlandet deltok styremedlem Tove Steinbo og organisasjonssekretæren 21. febr med foredrag på et seminar om "Den nødvendige samtalen om liv og død", og 26. november deltok styreleder Ole Peder Kjeldstadli og organisasjonssekretæren etter invitasjon på seminaret "hva er en verdig død" i regi av Klinisk Etikkomite ved Universitetssykehuset Ullevål/Aker.

4. Foreningens nettside www.livstestament.org ble etablert i 2006 og det er en direkte link mellom foreningens Facebook-side og nettsiden, noe som gir den hyppigere besøk.

5. Foreningen har fortsatt sitt abonnement hos Retriever. Retriever er et selskap som overvåker mesteparten av norske medier både på papir og nett. Dette har gjort oss i stand til å følge med på hva som skrives om oss og det vi arbeider for på en langt bedre måte enn før, og gjort det mulig å svare og delta i debatten på en helt ny måte. De saker som foreningen arbeider med er blitt omtalt og debattert i svært mange medier gjennom året og det er henvist til foreningens navn i mer enn 240 avisartikler eller innslag på nettsider.

Foreningen er blitt langt mer synlig de siste månedene, og selv om det er langt frem til gjennombrudd for foreningens arbeid, tyder både det som rører seg i Norge og i verden for øvrig at det er en økende aksept for våre standpunkter i befolkningen generelt og i flere faglige miljøer spesielt. I 2014 har flere nye stater i Nord-Amerika åpnet for assistert selvmord.

6. Organisasjonssekretær Olav Weyergang-Nielsen har ved flere anledninger gjennom året deltatt i faglige og politiske debatter i TV2 og NRK radio og tv.

Spesielle saker/hendelser:

1. I januar ble det fra helseministerens side uttalt at aktiv dødshjelp ikke er et aktuelt tema for nåværende Regjering. Både fra regjeringspartiene og opposisjonen, bortsett fra KrF, har det vært vanskelig å få politikere i tale på våre områder. Det har vært arbeidet aktivt med dette og alt før sommerferien ble samtlige politiske partier invitert til å delta i debatt i forbindelse med den planlagte Verdighetskonferansen 2015. Dette arbeidet ser ut til å Fremskrittspartiet er fortsatt det eneste partiet som har tatt muligheten for aktiv dødshjelp inn i sitt prinsippprogram, men de valgte å utelate dette fra sitt arbeidsprogram for denne stortingsperioden. Arbeidet mot de politiske miljøene i 2014 viser at det er en viss bevegelse i noen andre partier også, og da særlig blant unge representanter og ungdomspartiene.

2. Livstestamentet

Det er foretatt en del språklige endringer i Livstestamentet for bedre å presisere innholdet. Justeringen gir ingen realitetsendringer av Livstestamentets mening og innhold, og det grafiske designet er beholdt.

Det som tidligere er varslet fra Helsedirektoratet om muligheten for et livstestament i offentlig regi ser ut til å bli et testamentet knyttet opp til en elektronisk kjernejournal som på sikt skal etableres for alle. Denne ordningen vil bli gjennomført som forsøksprosjekt enkelte steder, og avhengig av resultat og evaluering er det meningen at dette skal gjøres gjeldende for hele landet. Livstestamentet blir i denne sammenheng et tilbud som alle vil kunne få hos fastlegen og som skal bli tilgjengelig for alle aktuelle behandlingssteder i helsevesenet. Ordningen vil først komme i gang når arbeidet med elektronisk kjernejournal er ferdig. Først når regelverk, praktiske systemer utviklet og prøveprosjekt er gjennomført vil systemet kunne komme i fast bruk, noe som ligger en del år frem i tid. Foreningen har gitt en positiv tilslutning til arbeidet i en foreløpig høringsrunde.

3. Foreningen avga høringsuttalelse i 2013 høringsuttalelse til Legeforeningen på deres forslag til revisjon av retningslinjene for lindrende sedering.

Da reviderte retningslinjer sommeren 2014 var det ikke foretatt vesentlige endringer i forhold til høringsutkastet. I forhold til tidligere retningslinjer er det gjennomført noen mindre endringer som gjør retningslinjene noe mer fleksible.

4. Christian Sandsdalenprisen

Christian Sandsdalenprisen 2014 ble utdelt 18. november i forbindelse med Rådsmøtet. Prisen gikk til komiker og skribent Anne Kat Hærland, for hennes engasjement for foreningens saker i debatter i media og andre fora, særlig en omfattende kronikk i VG i juni 2014. Anne Kat Hærland takket for prisen i en svært personlig tale hvor hun også ga uforbeholden støtte til foreningens arbeid.

5. Etter Rådsmøte 18. november ble styret oppfordret til å arbeide med å gjøre debattanter o har styret hatt kontakt med ulike faglige og politiske ungdomsmiljøer. Etter det formelle årsmøtet 2013 var leder fra AUF og SU invitert til å holde innlegg om deres organisasjoners holdning til selvbestemt aktiv dødshjelp. Innleggene fra henholdsvis Sosialistisk Ungdom (SU) og Arbeidernes Ungdomsfylking (AUF) ga et stort engasjement hos møtedeltagerne særlig ut fra at begge innledderne tilkjennega et negativt standpunkt til aktiv dødshjelp. Begge innledderne sa at saken ikke hadde vært inngående drøftet i organisasjonene og begge var åpne for nærmere kontakt med oss etter høstens stortingsvalg.

6. Året 2014 har vært et begivenhetsrikt år for vår foreningen og debatten om muligheten for selvbestemt livsavslutning. I verden for øvrig har debatten gått høyt i mange land, ikke minst i England, der et forslag om lovendring har passert Overhuset med flertall for lovendring. Det forventes at lovforslaget kommer til Underhuset i løpet av 2015. Også i Frankrike og Tyskland er debatten svært tydelig. Sommeren 2014 vedtok den kanadiske delstaten Quebec en lov om assisteret suicid og det gjenstår nå om lovendringen godkjennes av føderale myndigheter.

Her i Norge ble året avsluttet med NRK-programmet "På bortebane» 18. desember, der vi fulgte stortingsrepresentant Hadia Tajik til England, Belgia og Sveits for informasjon og samtale med pasienter, fagpersoner og politikere om aktiv dødshjelp i Europa. Programmet ble et viktig utgangspunkt for debatt i Norge og foreningen hadde bidratt med viktige innspill på forhånd til produsenten.

Oslo 1. mars 2015

Ole Peder Kjeldstadli (s)

*Foreningen
Retten til en verdig død*

Christian Grorud (s)

Tove Steinbo (s)

Baard Thalberg (s)

Guri Sandbakken (s)

Bodil Loftheim (s)

Tom Hedalen (s)